

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14C/163/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114211291
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114211291.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: V. N., F. L., trvale bytom R. XX/XX, Z., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Šafárikovo nám. 7, Bratislava, IČO: 42362962, právne zastúpený: JUDr. Bohdan Jakubis, advokát, so sídlom Dobrovičova 13, Bratislava, v konaní o zaplatenie 917,01 EUR s príslušenstvom takto

rozhodol:

žalobu **z a m i e t a**,

náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovanou **n e p r i z n á v a**,

náhradu trov konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom na strane žalovanej **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca tlačivom A - návrhom na uplatnenie pohľadávky (vzor je prílohou nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11.1.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu) žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 917,01 EUR, zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo sumy 917,01 EUR od 18.4.2011 do zaplatenia, úroku vo výške 6 % ročne zo zmenkovej sumy 917,01 EUR od 23.5.2011. Zároveň žiadal priznať zmenkovú odmenu vo výške 1/3-iny % zmenkovej sumy, teda 3,06 EUR a nahradiť trovy konania (zaplatený súdny poplatok) a trovy právneho zastúpenia.

Žalobca odôvodnil návrh tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 3.11.2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do textu zmenky bol poňatý záväzok žalovanej zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu 917,01 EUR a zmenkový úrok 0,25% denne od 18.4.2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ nezaplatil žiadnu sumu. Keďže zmenková suma je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Vo veci bolo nariadené pojednávanie, pričom súd prejednal vec v neprítomnosti účastníkov podľa § 101 ods. 2 O.s.p., nakoľko boli na pojednávanie riadne a včas predvolaní, pričom právny zástupca žalobcu namietol procesný postup súdu, ktorý nariadil pojednávanie ako nedôvodný a taktiež žiadal o prípadné odročenie pojednávania v prípade, že by došlo k popretiu uplatnenej pohľadávky. Napriek týmto námietkam súd vo veci rozhodol, pričom žiadosť o odročenie pojednávania v prípade popretia

nároku žalobcu nemá oporu v procesných predpisoch Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) a súd nariadil pojednávanie v zmysle čl. 5 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES 861/2007 zo dňa 11.07.2007, ktorý uvádza, že súd nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. V danom prípade to súd považoval za potrebné, preto nariadil pojednávanie. Súd poukazuje na to, že aj keď žalovaná súdu nevrátila vyplnené „Tlačivo C - tlačivo na odpoveď“, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský vzťah a súd je povinný ex offo skúmať neprijateľné zmluvné podmienky, hlavne posúdiť vyplňovacie právo na zmenku, ktoré vzniklo medzi pôvodným veriteľom - spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a žalovanou. Súd zároveň v súvislosti s neúčastou účastníkov poukazuje na to, že žalovaná neprevzala zásielku, ktorou ju súd predvolal na pojednávanie, túto si nevyzdvihla ani v odbernej lehote, preto súd s poukazom na ustanovenie § 46 ods. 2 O.s.p. konal v jej neprítomnosti. Žalobca svoju neúčasť ospravedlnil elektronickým podaním zaslaným 16.12.2014 o 16.17 hod. pre kolíziu termínov, avšak nekonkretizoval spisové značky kolidujúcich pojednávaní a neuviedol ani dátum, kedy sa o týchto kolíziách dozvedel, teda nesplnil zákonné podmienky ustanovenia § 119 O.s.p.

Súd mal za to, že v danom prípade sú splnené podmienky pre použitie už spomínaného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007 zo dňa 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Podľa čl. 2 ods. 1 citovaného nariadenia sa totiž toto nariadenie uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2.000 Eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci, ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci. Podľa čl. 3 ods. 1 citovaného nariadenia na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa čl. 5 ods. 1 citovaného nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods. 2 citovaného nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I. vzorového tlačiva C na odpoveď ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 citovaného nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II. vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty a zašle ho späť súdu alebo tribunálu alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods. 4 citovaného nariadenia do 14 dní od doručenia odpovede odporcu súd alebo tribunál odošle navrhovateľovi kópiu odpovede spolu s príslušnými podpornými dokumentmi.

Podľa čl. 7 ods. 1 citovaného nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v čl. 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

a/ v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;

b/ vykoná dôkazy v súlade s čl. 9 alebo

c/ predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods. 2 citovaného nariadenia súd alebo tribunál vydá rozsudok buď do 30 dní od uskutočnenia ústneho pojednávania alebo po doručení všetkých potrebných informácií na vydanie rozsudku. Rozsudok sa doručí stranám v súlade s čl. 13.

Podľa čl. 7 ods. 3 citovaného nariadenia ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v čl. 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo proti pohľadávke.

Súd v predmetnej veci vykonal dokazovanie oboznámením návrhu na uplatnenie pohľadávky, zmenky vystavenej dňa 3.11.2010, tlačiva na odpoveď, vyjadrenie vedľajšieho účastníka zo dňa 20.10.2014,

vyjadrenia žalobcu zo dňa 16.12.2014, spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 84Er/657/2012, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Dňa 3.11.2010 bola uzavretá písomná úverová zmluva, ktorou veriteľ - Pohotovosť s.r.o. poskytol žalovanej úver vo výške 350 EUR. Žalovaná sa zaviazala úver, zvýšený o príslušný poplatok 346 EUR, t.j. spolu sumu 696 EUR splatiť 12 mesačnými splátkami po 58 EUR počnúc dňom 4.12.2010. V zmluve nie je uvedený úrok, je tam uvedený iba „príslušný“ poplatok vo výške 346 Eur, ktorý nie je žiadnym spôsobom konkretizovaný a v zmluve nie je uvedené ani RPMN, ani priemerná hodnota RPMN.

Žalovaná dňa 3.11.2010 vystavila taktiež vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti Pohotovosť s.r.o. sumu 917,01 EUR a zmenkový úrok 0,25 % denne od 18.4.2011. Predmetná zmenka bola žalovaným vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom za miesto platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Listina má znaky vzorového tlačiva, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa a jeho podpis. Zmenková suma vyjadrená číslom aj slovami a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku, sú v listine uvedené odlišným tlačným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva. Vpravo hore je číslo zhodné s číslom úverovej zmluvy. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť Pohotovosť s.r.o. indosovala zmenku na rad žalobcu.

K vyplneniu zmenky došlo na základe bodu 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru (VPPÚ) pôvodného veriteľa, ktorý obsahuje dohodu o vyplnení zmenky: „Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavených zmeniek zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že remitent je oprávnený vyplniť druhú nevyplnenú zmenku v prípade, ak zmenka, ktorá bola vyplnená ako prvá, bola zničená alebo stratená a to tak, že zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia druhej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na druhej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zmluvné strany sa dohodli, že takto vyplnená zmenka bude predstavovať samostatný zmenkový nárok veriteľa voči dlžníkovi a ručiteľovi.“

Podaním zo dňa 15.8.2014 vstúpil do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV. V rámci vyjadrenia zo dňa 20.10.2014 vedľajší účastník poukázal na to, že súd by sa mal zaoberať kauzálnymi vzťahmi pôvodného veriteľa a žalovanej. Ďalej poukázal na skutočnosť, že dohoda o vyplňacom práve zmenky je neprijateľnou a teda neplatnou zmluvnou podmienkou. Poukázal na rozpor zmenkového úroku s dobrými mravmi, čo spôsobuje jeho neplatnosť a zároveň uviedol, že pokiaľ nie je platná dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky, neplatná je aj samotná zmenka. Taktiež sa vyjadril, že právny predchodca žalobcu sa vystavením zmenky snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácie zákona o spotrebiteľských úveroch.

Napriek záveru o splnení formálnych náležitostí platnej zmenky súd podrobil súdnej kontrole aj dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyplývajúcej z článku 13 VPPÚ remitenta. Ako už bolo konštatované, uzatvorenie príslušnej úverovej zmluvy a v súvislosti s ňou aj vystavenie zmenky, predstavuje spotrebiteľský právny vzťah, a preto je potrebné aplikovať aj právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľov.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Úverovú zmluvu, na zabezpečenie ktorej bola vystavená predmetná zmenka je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné veriteľovi.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú uvedené v § 9 ods. 2 citovaného zákona, pričom pod písm. f/ je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru; pod písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov; pod písm. k/ výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a pod písm. y/ priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platná k dňu podpisu zmluvy zverejnená podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/.

Súd zastáva názor, že spotrebiteľovi sa musí poskytnúť ochrana pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami aj v prípade, ak sa uplatňuje právo zo zmenky. Stále je totiž potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a chrániť spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Vychádzajúc z tohto princípu preto pri kolízii zmenkového práva so spotrebiteľskými právami žalovaného musí mať prednosť ochrana práv spotrebiteľa.

Dohodu o vyplňovanom práve zmenky súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 53 ods. 1 OZ.

Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž neobsahuje obligatórne náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. f/, j/, k/, y/ zákona č. 129/2010 Z.z., čo spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a teda spotrebiteľ má vrátiť len sumu poskytnutého úveru. Zmenka však túto skutočnosť nezohľadňuje a dokonca umožňuje vymáhať aj zmenkový úrok 0,25% denne, čo predstavuje ročne 91,25%. Takýto zmenkový úrok je nepochybne v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť (§ 39 OZ v návaznosti na § 3 ods. 1 OZ). Dohoda o vyplňovanom práve zmenky bola uvedená vo VPPÚ, teda formulári, ktorý spracoval právny predchodca žalobcu a žalovaný nemal možnosť ovplyvniť ich obsah. Nepochybne teda táto podmienka nebola individuálne dojednaná a nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa práve pre nezohľadnenie práv spotrebiteľa a umožnenie vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom (či už pre spomínanú neplatnosť dohody o zmenkovom úroku alebo pre dôsledok chýbajúcich obligatórnych náležitostí zmluvy). Uvedená zmluvná podmienka je teda neplatná s poukazom na § 53 ods. 5 OZ. Ak je neplatná dohoda o vyplňovanom práve blankozmenky, neplatná je aj samotná zmenka. Tento záver možno prijať aj vzhľadom na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008. Najvyšší súd v danom prípade mal za to, že z neplatnej úverovej zmluvy

nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky a neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluva za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku.

Žalobca vo svojom vyjadrení citoval odôvodnenia rozhodnutí Krajského súdu v Prešove 10Co 79/2013 zo dňa 5.9.2013 a Krajského súdu v Banskej Bystrici 43CoZm 10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré obdobné nároky posúdili striktnie podľa zákona zmenkového a šekového, teda vôbec nebrali do úvahy normy na ochranu práv spotrebiteľov, ktoré boli zavedené do právneho poriadku podstatne neskôr ako spomínaný zmenkový a šekový zákon. S odôvodnením týchto rozhodnutí sa súd nemôže stotožniť, keďže pri kolízii zmenkového práva s právom na ochranu práv spotrebiteľov je zrejmé, že prioritu má spotrebiteľské právo, čomu napokon nasvedčuje aj európska judikatúra napríklad rozhodnutie ESD sp. zn. C419/2011 zo dňa 14.3.2013 (Česká sporiteľňa proti B. T.). V tomto konaní napriek tomu, že taktiež boli uplatnené práva zo zmenky súd skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Dôležitý je aj list Európskej komisie zo dňa 25.4.2013 pod č. 2012/4165 adresovaný Slovenskej republike s upozornením na nedodržiavanie spotrebiteľského práva EÚ a výslovne sa v liste spomína v tejto súvislosti obchodná spoločnosť Pohotovosť, poukazuje sa na jej praktiky, ktorými sa vymáhajú nezákonné pohľadávky založené na nekalých podmienkach a konkrétne sú spomenuté aj blankozmenky.

Vyššie vyslovenému právnomu názoru prisvedča aj zákonná úprava spotrebiteľských úverov, keďže zákon č. 258/2001 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2008 výrazne obmedzuje možnosť zabezpečenia spotrebiteľského úveru zmenkou v § 4 ods. 6 a neskôr zákonom č. 129/2010 Z.z. v § 17 ods. 3 dokonca zakazuje splnenie a zabezpečenie úveru zmenkou. Aj táto právna úprava svedčí o tom, že nie je možné odčleňovať zmenku od noriem spotrebiteľského práva. Ak je zmenka vydaná v rozpore so zákonom, v danom prípade so zákonom o spotrebiteľskom úvere potom je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, keďže aj pre zmenku platia všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o platnosti právnych úkonov. Súdny, na ktorých rozhodnutia žalobca poukazuje sa týmto posúdením nezaoberali, aj keď súd má skúmať absolútnu neplatnosť právneho úkonu ex offa.

Na podporu tohto názoru možno použiť pripomienky Európskej komisie zo dňa 12.2.2014 členom súdneho dvora európskej únie vo veci C-558/2013 týkajúcej sa obdobného konania (CD Consulting proti O. S.) v súvislosti s prejudiciálnou otázkou súdu. Európska komisia v týchto pripomienkach v bode 17 uviedla: „smernica 87/102/EHS, ktorá sa uplatňuje v prejednávanej veci nezakazuje používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia jej článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Podľa názoru komisie je potrebné pojem „vhodnej ochrany spotrebiteľa“ v zmysle čl. 9 smernice 87/102/EHS vykladať so zreteľom na článok 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnou ochranou spotrebiteľa v zmysle čl. 9 uvedenej smernice je preto potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa ako vyplýva z predpisov práva Únie a judikatúry Súdneho dvora a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offa skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

Bod 19 spomínaných pripomienok obsahuje toto konštatovanie: „Rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky v zmysle ako to uvádza vnútroštátny súd vo svojom uznesení by bolo podľa komisie neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora. Súdny dvor už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení smernice 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj článok 14 smernice 87/102/EHS. V závere preto európska komisia navrhuje, aby súdny dvor poskytol na predloženu prejudiciálnu otázku túto odpoveď: „článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a čl. 4, 9 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, sa majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje právna úprava členského štátu akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offa preskúmať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadne porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla“.

V danom prípade zmenka a úverová zmluva vznikla za účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh lebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom. S poukazom na citované zákonné ustanovenie došlo k vystaveniu zmenky v rozpore s citovaným zákonným ustanovením a preto s poukazom na § 39 OZ je potrebné vyhodnotiť zmenku ako absolútne neplatnú pre rozpor so zákonom.

Súd zároveň uvádza, že dohodu o vyplňovacom práve blankozmenky a tým aj samotnú zmenku možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona (§ 39 OZ). O obchádzanie zákona ide, ak právny úkon síce neodporuje výslovnému zneniu zákona, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. V danom prípade vystavením zmenky sa právny predchodca žalobcu snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch dôsledkom čoho je, že žalovaná by veriteľovi mala vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto postup žalobcu nemôže požívať právnu ochranu (§ 3 ods. 1 OZ) a keďže žalobca si uplatnil právo výslovne zo zmenky a tú súd považoval za neplatnú, jeho žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, keďže žalovaná si s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 1 O.s.p. náhradu trov konania neuplatnila a neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

O trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom na strane žalovaného súd rozhodol tak, že vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupoval na strane úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, keďže tieto nepovažoval za nevyhnutne potrebné pre účelné uplatňovanie a bránenie práv žalovanej, nakoľko skutočnosti na základe ktorých súd žalobu zamietol, bol povinný skúmať ex offo, teda bez ohľadu na skutočnosť, či by na strane žalovanej vystupoval vedľajší účastník, resp. či by bol súdu doručil svoje vyjadrenie vo veci.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.